

Opis

Automatyka jest to dyscyplina naukowa dotycząca technicznych aspektów wykorzystania matematycznej teorii sterowania, czyli praktycznej realizacji urządzeń sterujących obiektami technicznymi bez udziału człowieka lub z ograniczonym jego udziałem.

Książka stanowi wprowadzenie do podstawowych pojęć z dziedziny automatyki. Zaznajamia Czytelnika z zasadami analizowania, działania i projektowania różnych układów dynamicznych obserwowanych na tle upływającego czasu, zwłaszcza układów ze sprzężeniem zwrotnym, czyli w których skutek oddziałuje na przyczynę lub innymi słowy sprawdzaniu podlegają efekty celowego działania. Przedmiotem rozważań są nie tylko układy liniowe ciągłe i dyskretne, lecz także układy nieliniowe i układy logiczne.

Pozycja ma charakter bardzo praktyczny, zawiera wiele przykładów obliczeniowych ilustrujących omawiane zagadnienia. Język matematyki używany do opisywania omawianych pojęć jest ograniczony do niezbędnego minimum, jednak pozwala Czytelnikom mniej wprawnym oswoić się z pewnym uniwersalnym sposobem spoglądania na powiązania informacyjne istniejące w wielu miejscach otaczającego nas świata. Książka ta stanowić może wstęp do dalszych studiów nad głębszym zrozumieniem zjawisk obserwowanych w złożonych układach dynamicznych, o bardziej skomplikowanych właściwościach elementów składowych i bardziej rozbudowanych połączeniach sygnałów niosących w sobie informację.

Książka przeznaczona jest dla studentów kształcących się na uczelniach technicznych, w szczególności dla studentów automatyki, robotyki, mechatroniki, elektrotechniki. Może być także przydatna inżynierom oraz wszystkim zainteresowanym praktycznymi zastosowaniami technik informatycznych, którzy chcą zrozumieć zachowanie się rozmaitych systemów opartych na wymianie informacji w otaczającym nas świecie.

Spis treści

PRZEDMOWA.....	7
1. WPROWADZENIE	9
1.1. Podstawowe pojęcia i definicje	9
1.2. Klasyfikacja układów sterowania.....	10
1.2.1. Sposoby klasyfikacji układów sterowania	10
1.2.2. Podział układów sterowania ze względu na strukturę	10
1.2.3. Podział układów sterowania ze względu na posiadane informacje o procesie	15

2. LINIOWE UKŁADY CIĄGŁE.....	20
2.1. Pojęcie elementu liniowego	20
2.2. Klasyczny opis matematyczny procesu dynamicznego	22
2.2.1. Transmitancja operatorowa	22
2.2.2. Pojęcie funkcji impulsowej i funkcji jednostkowej	27
2.2.3. Odpowiedź impulsowa i odpowiedź jednostkowa	32
2.2.4. Odpowiedź na dowolny sygnał	33
2.2.5. Transmitancja widmowa.....	38
2.2.6. Charakterystyki częstotliwościowe.....	42
2.2.7. Typowe elementy liniowe.....	47
2.3. Opis dynamiki procesów metodą przestrzeni stanów	49
2.3.1. Równania wektorowo-macierzowe.....	49
2.3.2. Wyznaczanie równań wektorowo-macierzowych na podstawie transmitancji.....	53
2.3.3. Wyznaczanie macierzy transmitancji.....	57
2.4. Przekształcanie schematów blokowych.....	62
2.5. Stabilność liniowych układów ciągłych	71
2.5.1. Definicja i matematyczny warunek stabilności	71
2.5.2. Algebraiczne kryteria stabilności.....	77
2.5.3. Graficzne kryteria stabilności	80
6 Spis treści	
3. JAKOŚĆ UKŁADÓW AUTOMATYCZNEJ REGULACJI.....	91
3.1. Pojęcie jakości i sposoby korekcji układów automatycznej regulacji.....	91
3.2. Regulacja statyczna i astatyczna.....	96
3.3. Podstawowe typy regulatorów o działaniu ciągłym	100
3.4. Metody doboru nastaw regulatorów	106
3.5. Wykorzystanie korekcji szeregowej do powiększenia zapasu stabilności ...	114

3.6. Wykorzystanie korekcji w sprzężeniu zwrotnym do tworzenia regulatorów.....	120
4. LINIOWE UKŁADY DYSKRETNE.....	125
4.1. Funkcje dyskretne i równania różnicowe	125
4.2. Przekształcenie Z i jego zastosowanie do rozwiązywania równań różnicowych	130
4.3. Opis dynamiki liniowych układów dyskretnych	139
4.3.1. Matematyczny model liniowego układu impulsowego	139
4.3.2. Odpowiedź ciągłego elementu dynamicznego z impulsatorem idealnym	144
4.4. Transmitancja dyskretna.....	145
4.5. Dyskretne układy regulacji.....	147
4.5.1. Algorytmy regulatorów cyfrowych	147
4.5.2. Transmitancje dyskretnych układów regulacji	152
4.6. Stabilność liniowych układów dyskretnych	156
4.6.1. Matematyczny warunek stabilności.....	156
4.6.2. Kryteria stabilności.....	158
5. UKŁADY NIELINIOWE	162
5.1. Charakterystyki statyczne układów nieliniowych	162
5.1.1. Podstawowe charakterystyki statyczne elementów nieliniowych	162
5.1.2. Wyznaczanie wypadkowych charakterystyk statycznych	163
5.2. Metody analizy dynamiki układów nieliniowych.....	169
5.2.1. Linearyzacja opisu dynamiki elementu nieliniowego.....	169
5.2.2. Metoda płaszczyzny fazowej	176
5.2.3. Metoda funkcji opisującej.....	188
6. UKŁADY LOGICZNE	198
6.1. Układy logiczne kombinacyjne i sekwencyjne.....	198

6.2. Elementy algebry Boole'a	199
6.3. Funkcje logiczne.....	201
6.4. Podstawowe elementy logiczne.....	204
6.5. Projektowanie układów kombinacyjnych.....	207
6.6. Projektowanie układów sekwencyjnych.....	212
BIBLIOGRAFIA	216
SKOROWIDZ	218